... I CRKVA SE NE SRUŠI

SV. DOMINIK I RED PROPOVJEDNIKA

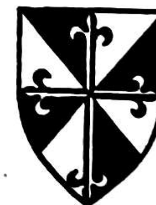
KRIST
JEDNOM STADE NA ŽALU
TRAŽEĆ LJUDE ZA VELIKA DJELA
O, BOŽE ...
ZAR SI POZVAO MENE ...?

... I CRKVA SE NE SRUŠI

SV. DOMINIK I RED PROPOVJEDNIKA

Prema tekstu
O. PIETRA LIPPINIJA
i crtežima
DANIELA GIACOBAZZIJA

Priredila s. SLAVKA SENTE, dominikanka

OVA KNJIŽICA POSVEĆENA JE VAMA MLADI
JER SU VAM PRI IZBORU BOLJEG PUTA U ŽIVOT
POTREBNI VELIKI UZORI
JEDAN TAKAV
JEST
SVETI

D O M I N I K   G U Z M A N

Divne l' nade, što je dade
plačnima u smrtni čas,
kad obeća biti braći
i po smrti štit i spas!

VRŠI, OČE, ŠTO SI REKO,
MOLITVOM POMOZI NAS!

SV. DOMINIK

»Bijaše srednjeg rasta i nježna tijela; imao je lijepo lice s tračkom rumenila; kosa i brada naginjali su crvenoj boji. Oči mu bijahu krasne. Iz njegova čela i između trepavica zračio je neki sjaj, tako da je u svima pobuđivao poštovanje i naklonost.

Bijaše uvijek vedar i nasmijan, osim kad bijaše ispunjen bolom zbog patnja bližnjih. Imao je duge, bijele ruke, a glas mu je bio zvonak i ugodan.«

(Iz opisa s. Cecilije, koja bijaše među prvim redovnicama što ih je Dominik osnovao)

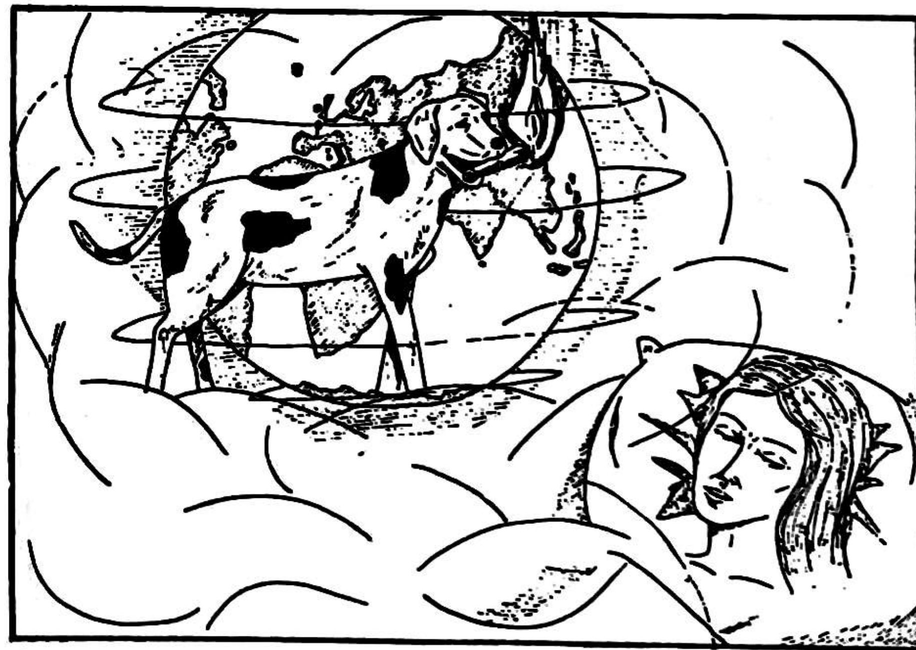
»Primao je sve ljude u prostrano krilo svoje ljubavi, i, jer je sve ljubio, bijaše od svih ljubljen. Njegovo geslo bijaše: Radovati se s onima koji se raduju, plakati s onima koji plaču. Bijaše prepun samilosti. A ovo ga učini nedasve dragim svima: jednostavnost u djelovanju. Nikada nikakav znak dvoličnosti ili pretvaranja nije se javio u njegovim riječima i djelima. Pravi ljubitelj siromaštva; nosio je odijelo manje vrijednosti.

U hrani i piću bijaše uvijek umjeren; izbjegavao je fina jela i zadovoljavao se jednim, najobičnijim tanjurom. Potpuno je vladao svojim tijelom. Pio je vino, ali samo razvodnjeno, kako mu ne bi, dok zadovoljavaše potrebe tijela, prijetila opasnost da mu svijest i oštrina uma potamni.«

(Iz pripovjedanja bl. Jordana, njegova učenika i prvog nasljednika u vođenju Reda)

Sv. Dominik Guzman rodio se 1170. u Kaleruegi, zemlji stare Kastilije na Pirenejima, u vlastelinskoj obitelji. Još i danas postoji dio zupčastog tornja, dvorca u kojem je Dominik proveo svoje djetinjstvo.

Njegova majka, bl. Ivanica, sanjala je jednom da u svome krilu nosi psa koji plamtećom zubljom želi zapaliti cijeli svijet.

Onaj je san predskazao da će njezino dijete, koje je tada nosila pod srcem, zapaliti svijet vatrenošću svoga propovijedanja te propovijedanjem Reda što će ga on osnovati.

I zvijezda, što mu čudesno zasja na čelu u trenutku krštenja, također predskaza da će on obasjati Crkvu novim sjajem, dajući joj Red propovjednika i naučitelja.

Majka bi ga često nalazila gdje leži na podu, jer je već kao dijete želio nešto pretrpjeti za jadne grješnike.

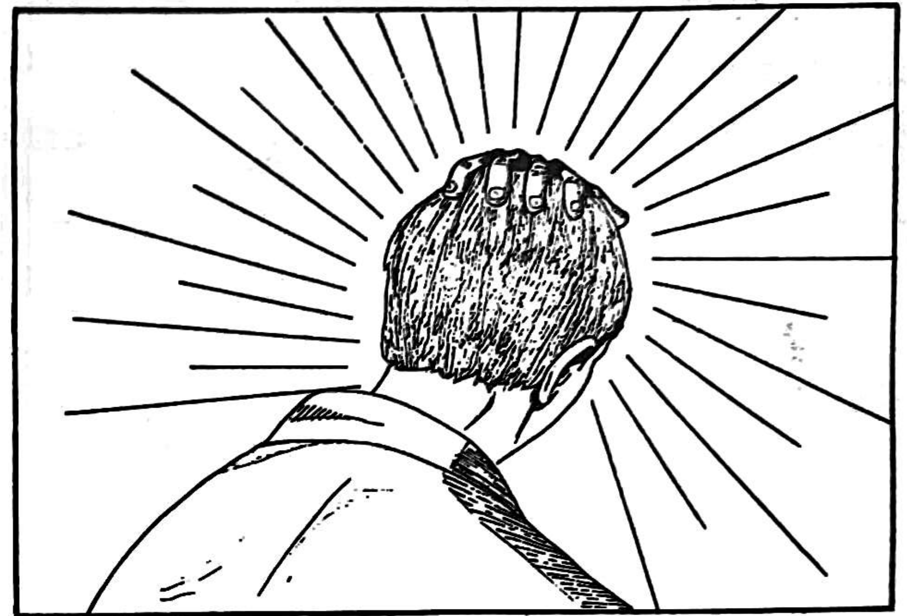
Bijaše poslan kao dječak na studije najprije svome ujaku natprezbiteru, a potom na sveučilište u Palenciju. Bio je uzoran đak koji bi po cio dan, a čestoput i po dio noći, provodio uz knjigu.

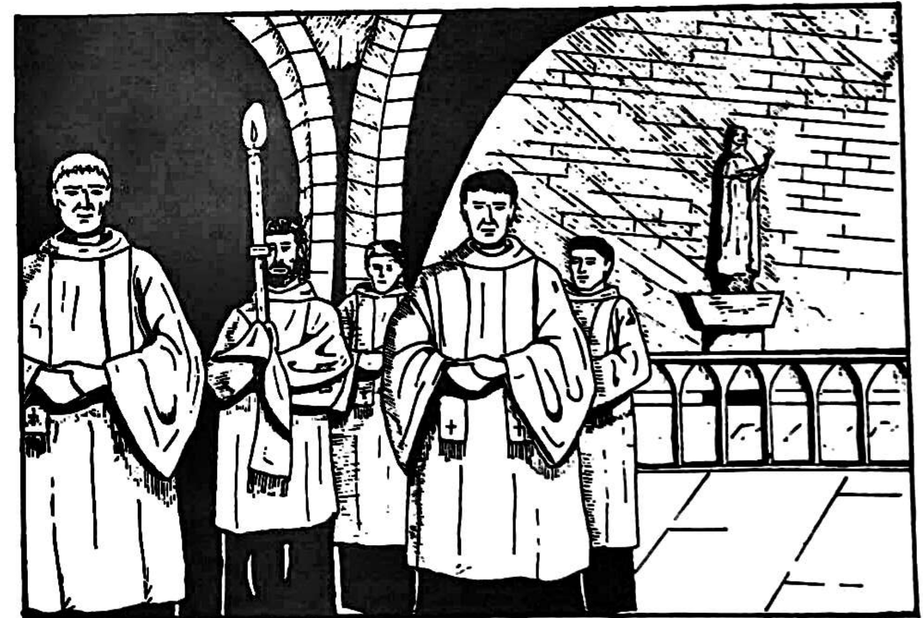
No, mnogo veća bijaše njegova ljubav prema siromasima. Zato je jednoga dana prodao knjige da bi pomogao gladnima.

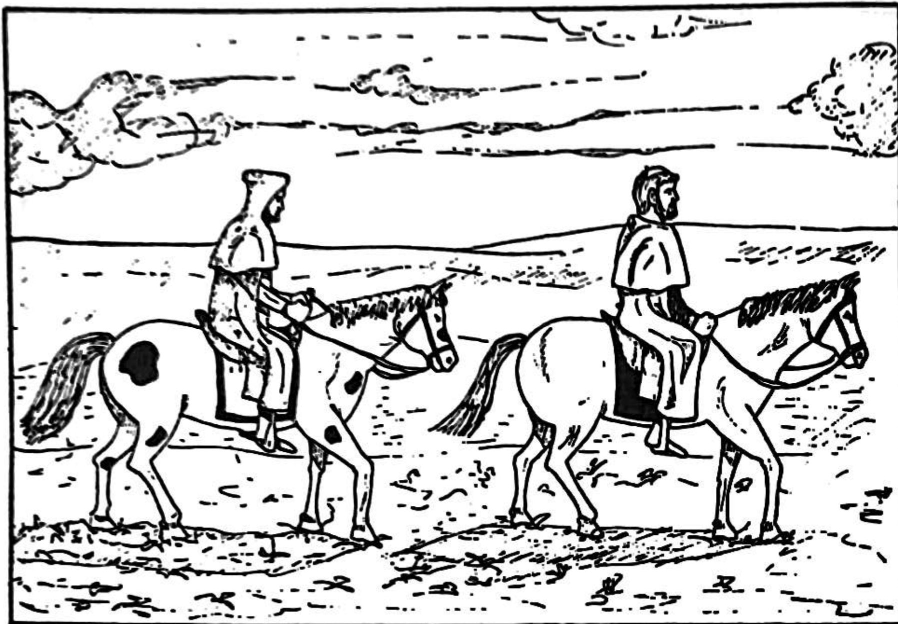
A kad nije imao ništa više prodati, htjede prodati sebe samoga kao roba, da bi oslobodio bližnjega iz bijede.

No ubrzo, oprostivši se od svoje rodbine i od studija koji mu otvaraše blistavu budućnost, zaiska kod svoga biskupa milost svećeništva. I ovaj, položivši na njega ruke, zaredi ga za svećenika.

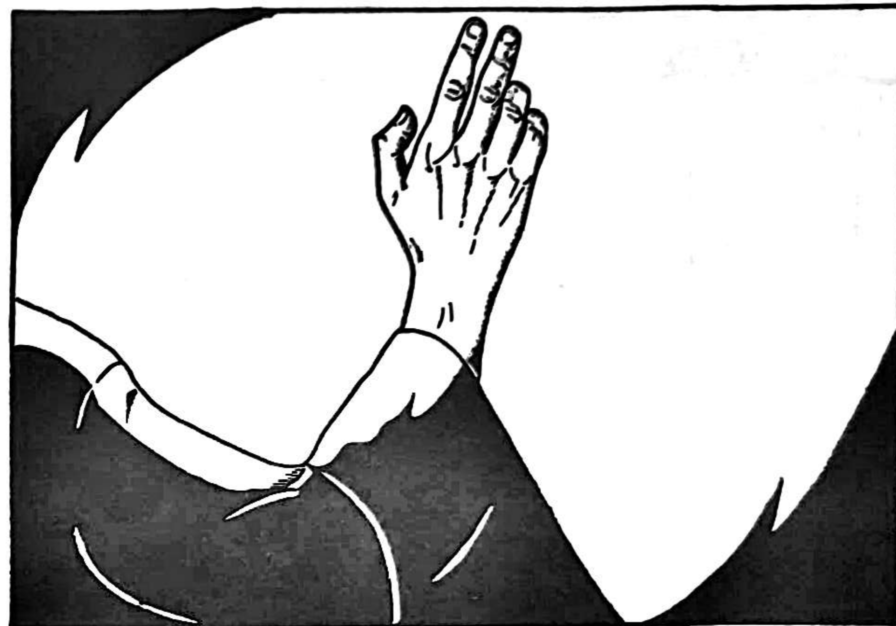
I bijaše svećenik toliko pobožan i revan te ga biskup uvrsti, s još nepunih 30 godina, među kanonike svoje katedrale, a ovi ga uskoro izabraše za svoga poglavara.

Kad je kastilski kralj poslao biskupa Diega da u Danskoj sredi neke poslove u njegovo ime, Diego uze Dominika za svoga pratioca.

Gostioničar koji ih jedne večeri ugosti bijaše krivovjerac. Vjerovao je u opstojnost dvaju bogova: jedan da je stvoritelj dobra, a drugi zla. Dominik je raspravljao s njim cijelu noć. Ujutro se krivovjerac obratio na katoličku vjeru.

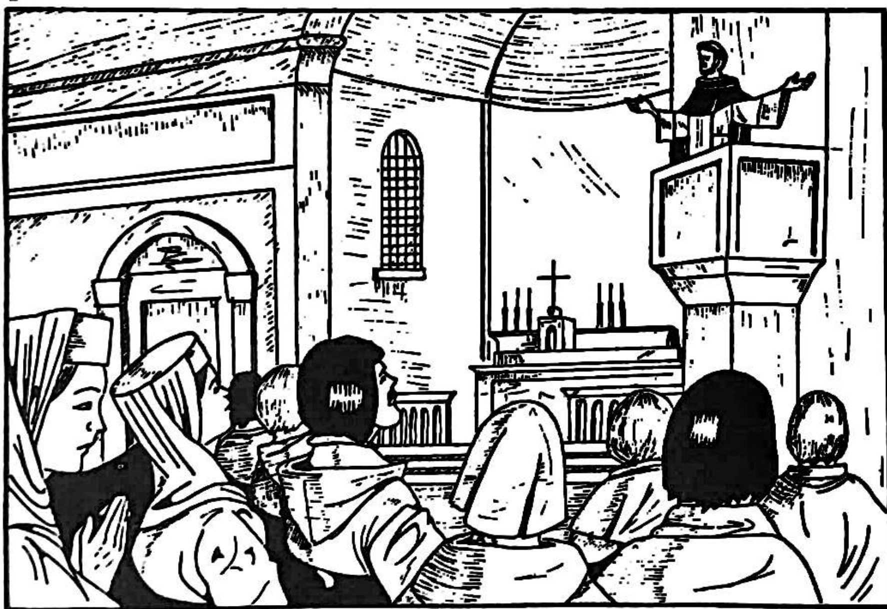
Ali je i velik dio Francuske bio pao u krivovjerje, poput onoga gostioničara, zbog nedostatka propovjednika. Te noći sinu Dominiku misao da osnuje red posvećen propovijedanju i spasavanju duša.

Na povratku iz Danske, Dominik i biskup Diego zamole papu Inocenta III. da smiju poći u Francusku propovijedati Evanđelje.

Godinu dana kasnije, biskup Diego, plašeći se da će mu prigovoriti zbog nehaja za vlastitu biskupiju, jer se dugo zadržava izvan nje, povrati se u Španjolsku. Međutim, čim tamo stiže, preminu, 30. prosinca 1207.

U ono doba redovnici – posvećeni jedino molitvi i radu – nisu bili zaduženi propovijedanjem, a ostali svećenici često nisu imali dovoljnu izobrazbu za to. Narod je stoga rado hrlio u crkve slušati Dominikove propovijedi.

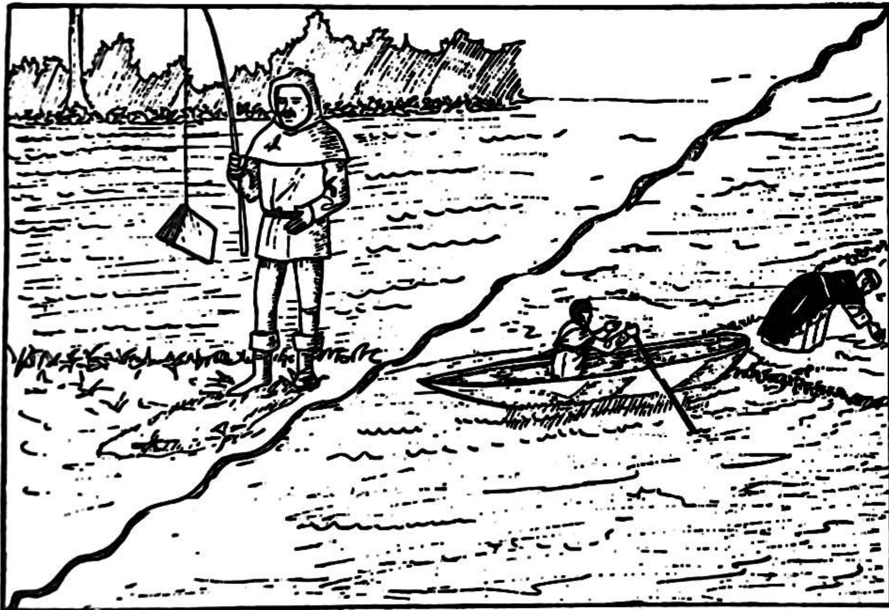
Ali za one koji nisu posjećivali crkve Dominik se zaustavljao na trgovima i propovijedao. Mnogi su ga slušali s pozornošću, a neki pak s prezirom i podrugljivo.

Nadasve mu se rugahu krivovjerci, koji gledahu u njemu najgoreg neprijatelja svoga naučavanja. Njegovo propovijedanje, blagost i poniznost postizala je mnoga obraćenja na katoličku vjeru među siromašnim pukom.

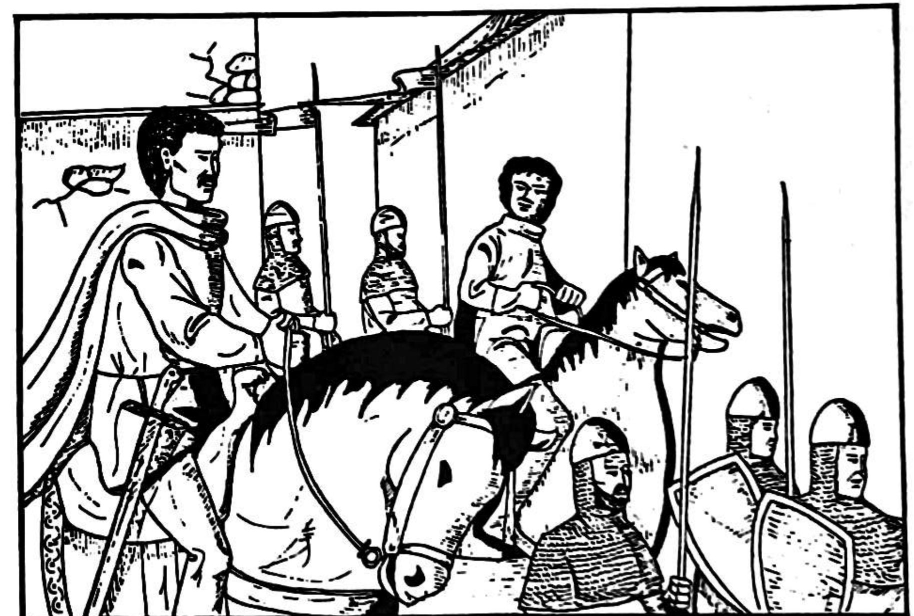
U javnim raspravama suočavao se i s vođama krivovjeraca, također onda kad se utekoše »sudu ognja«: baciše Dominikovu knjigu u oganj, ali je on čudnovato poštedi, kao dokaz da je istina na njegovoj strani.

Ubrzo narod poče govoriti o njegovim čudesima. Tako je jednom njegov brevijar pao u vodu no nakon toga izvađen je potpuno suh; isto tako i novac, nađen ispod kamena, kojim isplati prijevoz jednom vrlo neugodnu vlasniku lađe.

Već ionako goleme teškoće u njegovu propovijedanju povećale su se kad su heretici, poduprti i zaštićeni od mjesnog plemstva, razbojnički ubili papinskog izaslanika, Petra iz Castelnaua.

Zbog takvih nedjela morale su posredovati naoružane čete križarske vojne. Ali Dominik je krenuo drugim putem, znajući da se obraćenje postiže jedino uvjeravanjem i ljubavlju.

Potporu i snagu nalazio je u molitvi. Veoma bi često proveo noć u bdjenju u crkvi. Kad bi ga san već toliko svladao da ne bi mogao izdržati, naslonio bi glavu na podnožje oltara i tu malko počinuo.

Dominikov pogled na Raspetog Krista jasno je odavao njegovo nutarnje jedinstvo sa živim Otajstvom.

Krunica što mu je Bl. Djevica dade, preporučivši da je širi po cijelom svijetu, bijaše Dominikovo tajno sredstvo za konačnu pobjedu nad krivovjerjem. Ta molitva postade draga svojina cijelom njegovu redu.

Pomalo se mladi pridružuju Dominiku,želeći se poput njega posvetiti propovijedanju i spasavanju duša. I – u njegove ruke polagahu zavjet poslušnosti.

Uspio je obratiti s krivovjerja također neke djevojke, koje potom odlučiše posvetiti se Bogu pod njegovim vodstvom. Tako nastadoše prve sestre dominikanke.

Godine 1215. Dominik ima već desetak sljedbenika. Stigao je, eto, čas da ostvari svoj naum. Otputova u Rim zamoliti papu odobrenje za svoj Red.

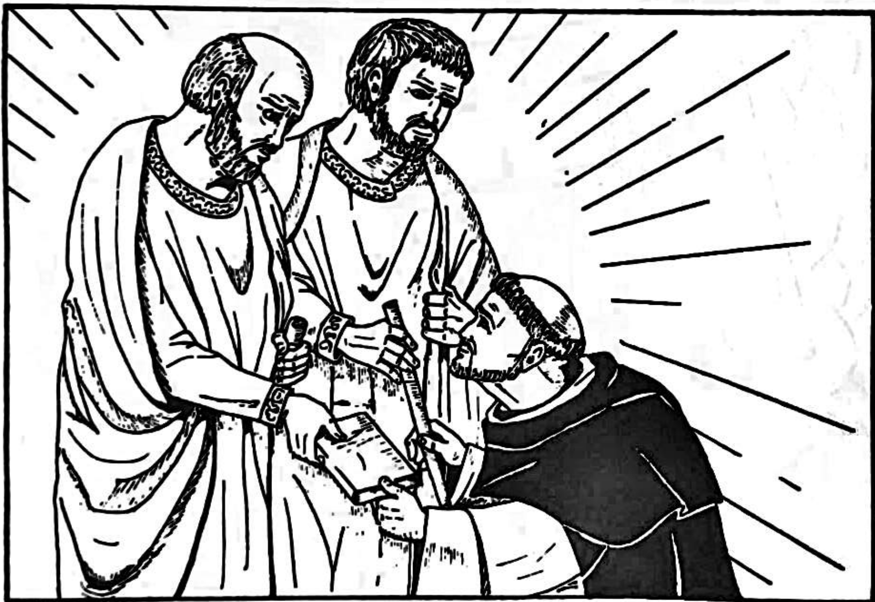
U Rimu se susreo sa sv. Franjom Asiškim, koji je također došao iskati odobrenje za svoj Red. Među dvojicom svetaca rodilo se prijateljstvo, koje se ovjekovječilo putem prijateljstva između dviju redovničkih obitelji.

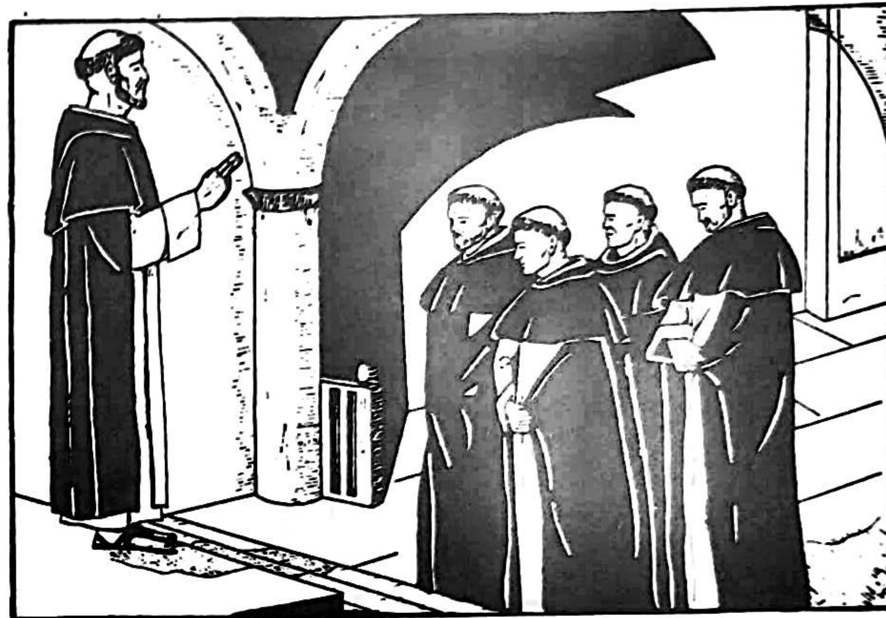
Ali Dominikov je Red bila prevelika novost za ono doba. I papa se kolebao odobriti ga. No, jedne je noći sanjao da se crkva ruši i da je neki redovnik, obučen u ruho bijelo-crne boje, podupire svojim rukama da se ne sruši. Spozna da je to Dominik.

Papa Honorije III. predaje Dominiku 22. prosinca 1216. bulu kojom odobrava osnutak Reda, nazvavši ga »Red braće propovjednika«.

U Rimu je Dominik imao viđenje. Ukazaše mu se apostoli Petar i Pavao; prvi mu pruži Evanđelje, a drugi štap, i naložiše mu: »Idi i propovijedaj...«

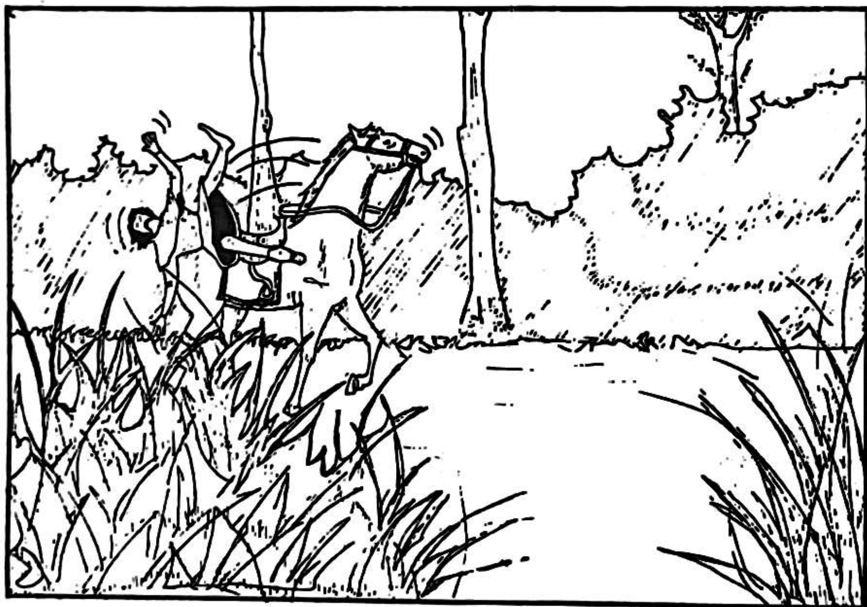
Nakon što je svu noć proveo u zahvaljivanju i molitvi, Dominik je priopćio tu radosnu vijest svojoj braći.

»Nagomilano zrnje trune«, rekao je Dominik. I posla ih dva po dva, kako je to činio Isus sa svojim učenicima. Prve postaje apostolskog propovjedanja braće propovjednika bijahu: Španjolska, Francuska i Italija.

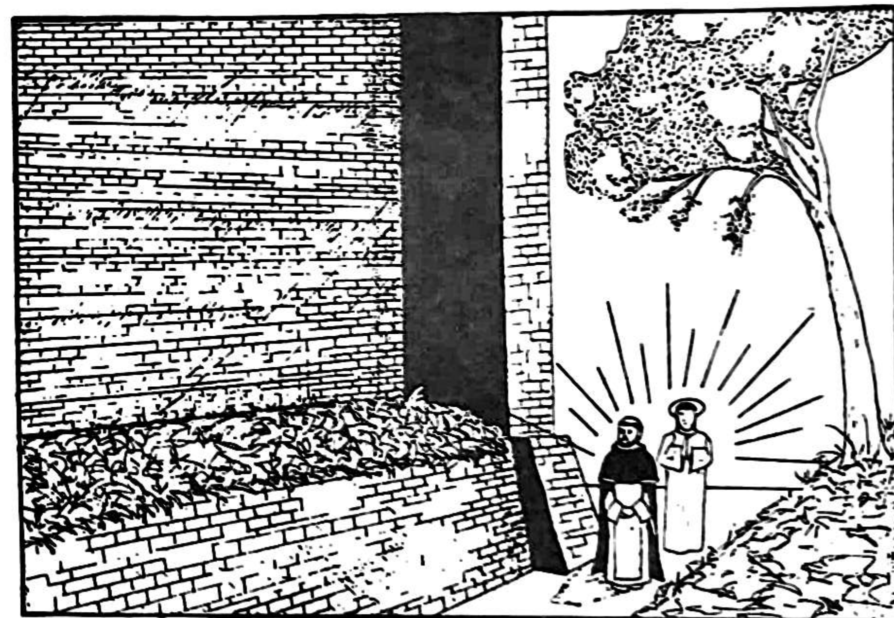
Kad se Dominik ponovno vratio u Rim, papa Honorije III., njegov povjerljiv prijatelj, darovao mu je samostan sv. Siksta da u njega smjesti netom osnovanu žensku redovničku zajednicu.

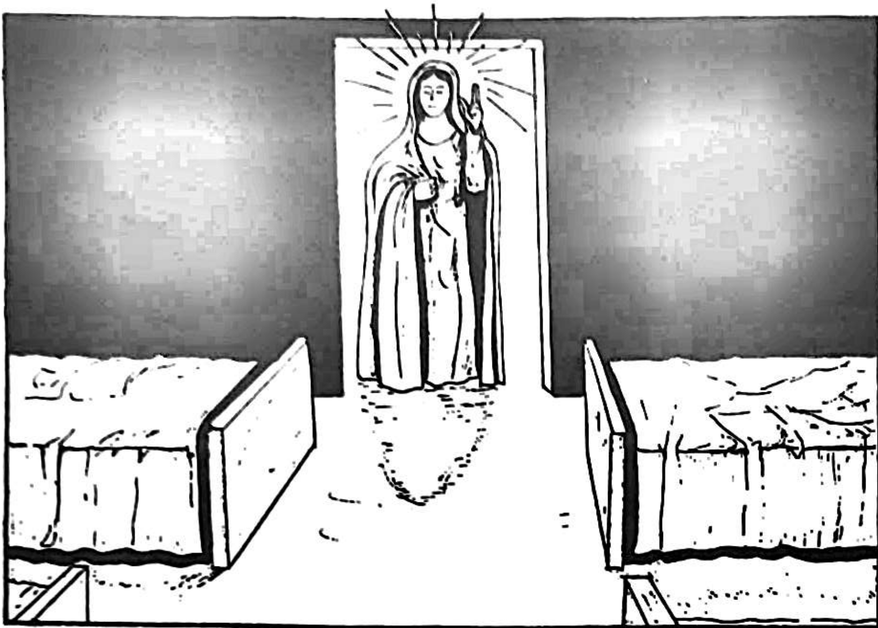
Među prvim redovnicama bijaše s. Cecilija, koja ostavi dragocjen i vjeran opis Dominikova lika te bilješke o nekim čudesnim zgodama iz njegova života, npr. kad povrati u život mrtva mladića palog s konja.

Drugom zgodom donesoše preda nj mrtvo tijelo nekog zidara koji je pao s visoka zida. Dominikova molitva i ovaj put učini čudo: zidar ustade živ i zdrav, te je odmah mogao nastaviti svoj posao.

Samostan Braće propovjednika nalazi se na brežuljku Aventinu u Rimu. Jedne noći, kad se Dominik vraćao kući, pridruži mu se anđeo. Stigavši pred samostan, anđeo laganim udarcem o bravu otvori vrata i potom iščeznu.

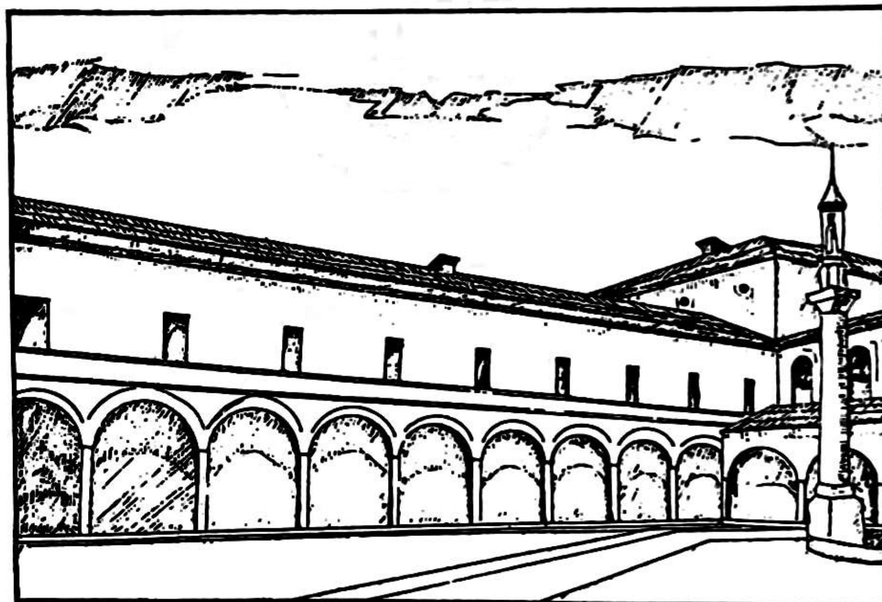
Jednom pak Dominik, ušavši u spavaonicu gdje su braća spavala, opazi Bl. Djevicu Mariju, koju on i svi njegovi sinovi s velikom odanošću štuju, kako prolazi između kreveta i blagoslivlje ih.

U drugom jednom viđenju gledao je u raju redovnike svih redova, ali nikoga od svojih. Vidjevši ga zbog toga rastužena, Gospa rastvori svoj plašt, pod kojim ugleda Dominik sve svoje duhovne sinove i kćeri.

U Rimu je Dominik primio u Red Reginalda Orleanskog, visokog crkvenog dostojanstvenika, kojemu se ukazala Bl. Djevica te ga ozdravila od teške bolesti. I on primi iz Dominikove ruke odijelo braće propovjednika.

Dominik posla brata Reginalda u Bolognu, gdje svojim žarom privuče u red mnoge mladiće. I upravo njegovom zaslugom samostan u Bologni posta najznamenitiji u cijelome Redu.

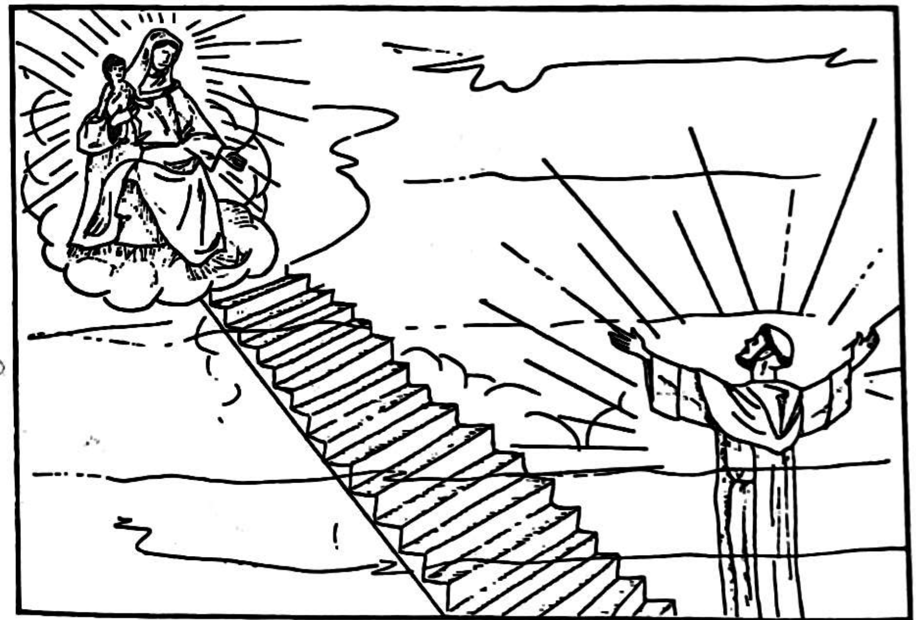
Posljednje dvije godine svoga života Dominik je najviše boravio u Bologni. I, tu je izradio mudre uredbe koje će voditi njegov red kroz buduća stoljeća.

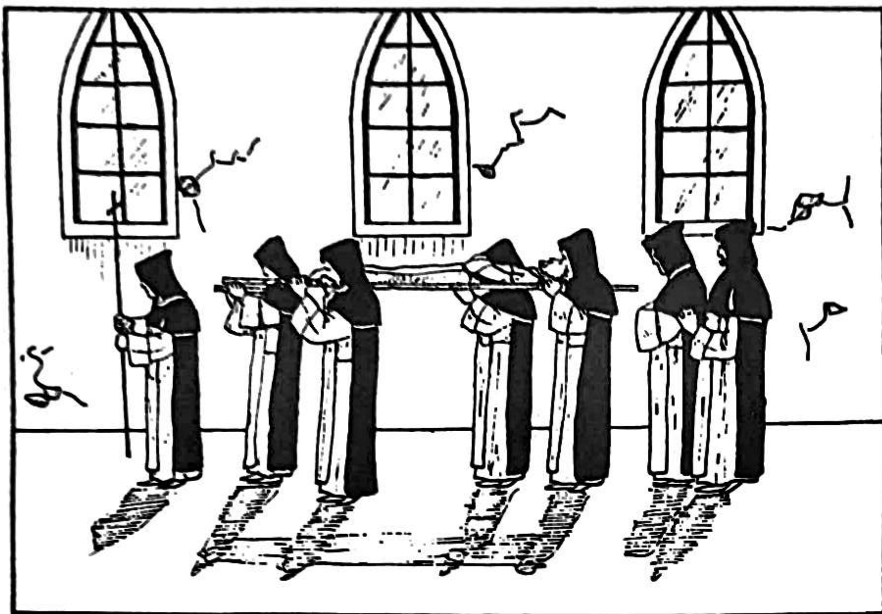
Kada jednom zbog siromaštva ostadoše bez hrane, dva anđela doniješe kruha cijeloj Dominikovoj zajednici, počevši dijeliti od najmlađega do najstarijega.

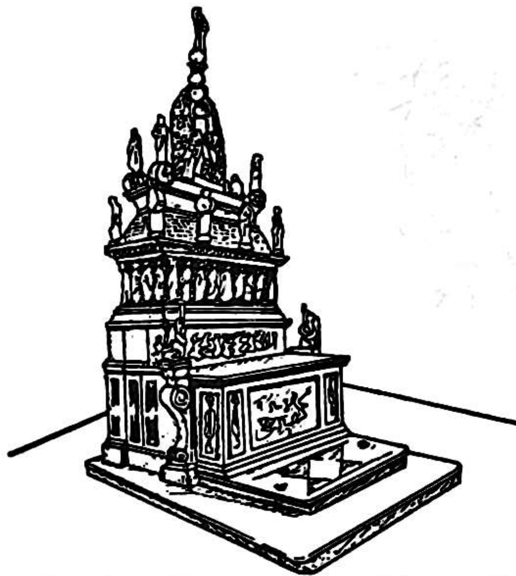
Dominik preminu u Bologni 6. kolovoza 1221., tješeći svoju rasplakanu braću da će im biti korisniji mrtav negoli živ.

U trenutku Dominikova preminuća, jedan njegov redovnik, biskup Brescie, vidje ga kako uzlazi na nebo po ljestvama na vrhu kojih ga je čekala Bl. Djevica Marija sa svojim Sinom.

Pokopaše ga u zemlju, kako sam bijaše zaželio, »ispod nogu svoje braće«. Ali čudesa što su se događala na njegov zagovor potaknula su papu Grgura IX. te ga je ovaj proglasio svetim 3. srpnja 1234. godine.

Za dostojno čuvanje njegovih smrtnih ostataka podignuta je u Bologni bazilika njemu posvećena, a u njoj je sagrađena veličanstvena grobnica, djelo glasovitih kipara: Nikole Pisana i Nikole iz Arca.

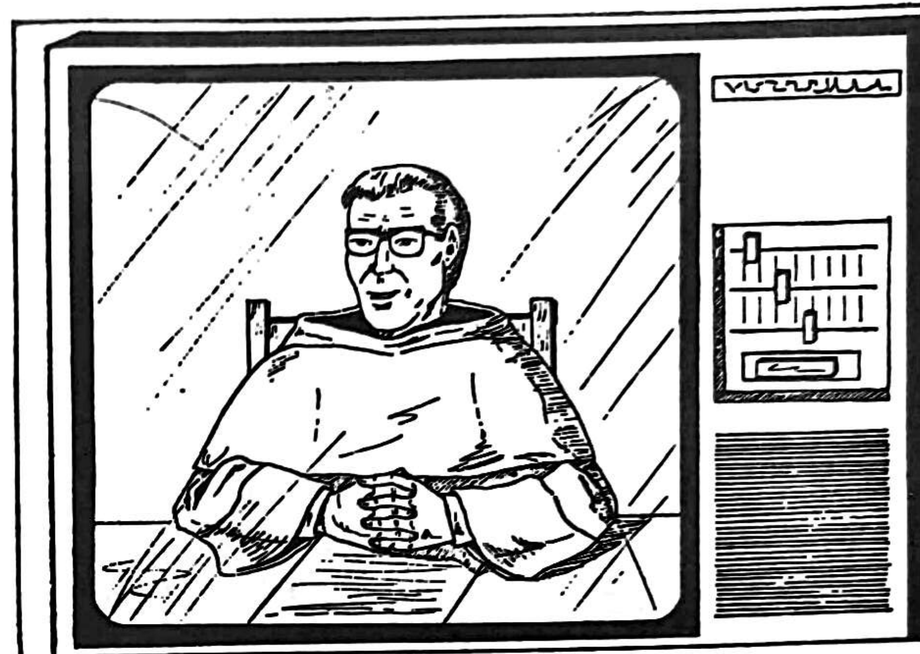
Bazilika u Bologni, posvećena sv. Dominiku.

Red braće propovjednika, što ga je osnovao sv. Dominik 1216. godine, i danas je u bitnim crtama onakav kakvim ga je on zamislio. Djelatnost se Reda, prema Dominikovoj želji, temelji na propovijedanju.

Ali dominikanci se ne ograničuju samo na propovijedanje u crkvama, nego navješćuju Riječ Božju po ulicama i trgovima, gdje se skuplja mnoštvo slušatelja.

Služe se također suvremenim sredstvima društvenoga priopćivanja, kako bi mogli Radosnu vijest donijeti u kuće onih koji crkvu rijetko posjećuju.

Dominikanac je također savjetnik čovjeku kojega danas biju tjelesna i duševna zla. Nadasve pak promiče i oživljuje vjeru u dušama.

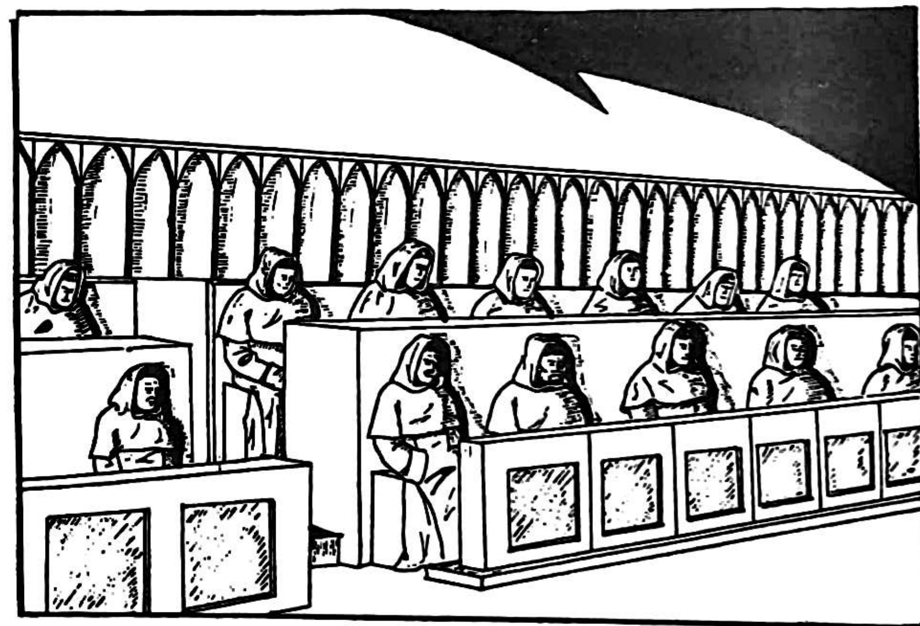
Jedan od načina propovijedanja također su teološka i znanstvena predavanja prema nauci Crkve. Veliki svetac Reda, Toma Akvinski, i danas sja blistavošću svoje nauke.

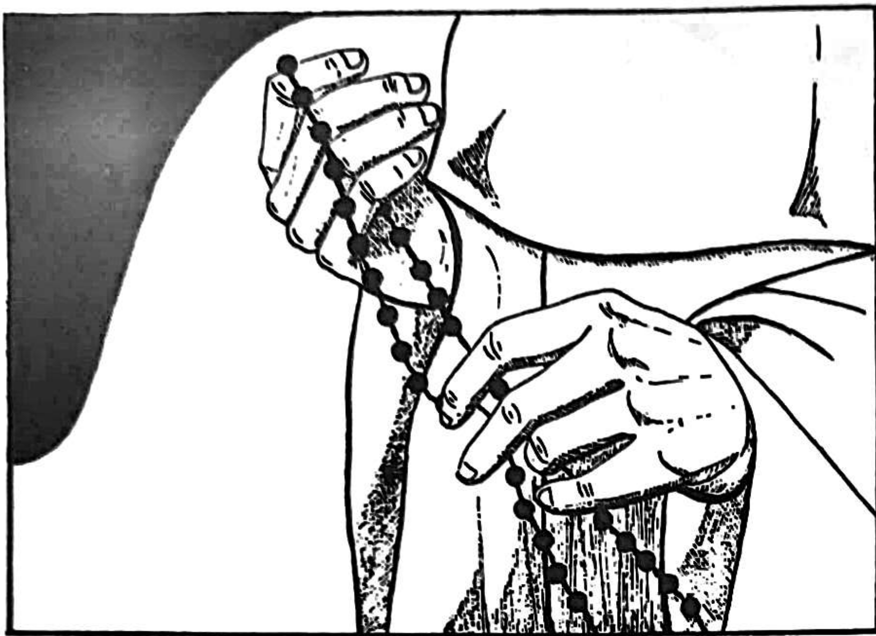
Sinovi sv. Dominika vrše apostolsku službu gotovo po cijelom svijetu, na svim kontinentima.

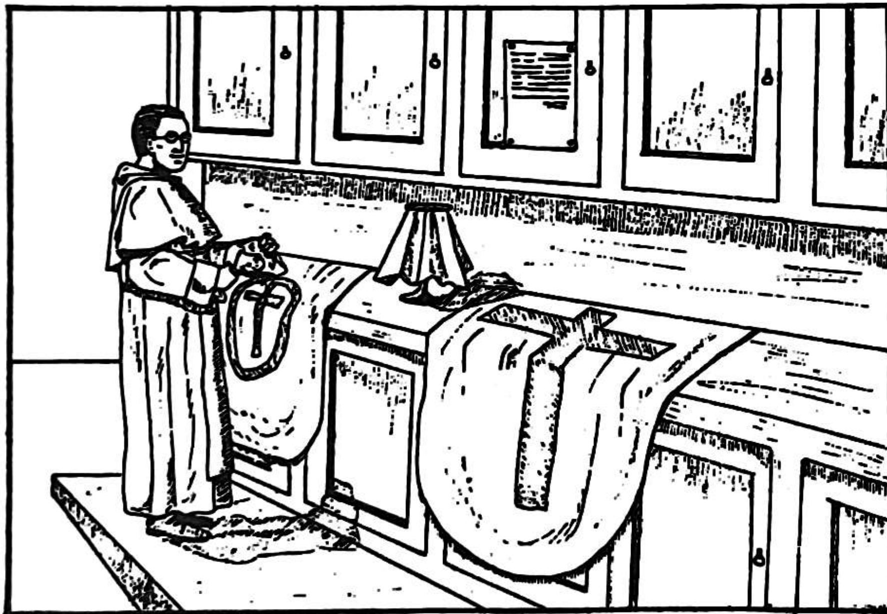
Ali da bi netko mogao propovijedati i podučavati, mora i sam učiti. Zato dominikanac i nakon što je postao svećenik znatan dio dana provodi nad knjigom.

Da bi dominikansko propovijedanje moglo uspjeti u spasavanju duša, ono mora biti plod neprestanog zajedništva s Bogom. Zato je svečano slavljenje euharistije i zajednička molitva sastavni dio dominikanskog života.

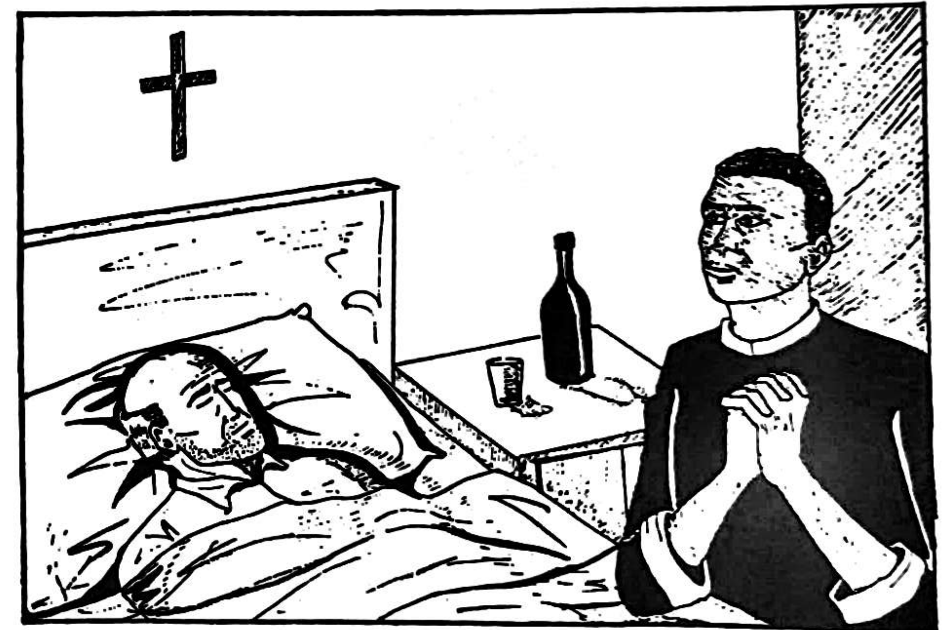
Krunica što je nose o pojasu služi im da uvijek spremno štuju Mariju i da od nje, posrednice svih milosti, isprose milost obraćenja ljudi.

Dominikanski Red sačinjavaju i braća suradnici. Oni obično obavljaju kućne poslove.

Jednaki svojoj braći svećenicima, i oni žive život molitve i pomažu u apostolatu. Među brojnim svecima što pripadaju dominikanskom redu dvojica su upravo braća suradnici.

Jedan je od njih sv. Martin de Pores iz Perua, koji je među ostalim dužnostima u samostanu obavljao službu brijača, te je tako proglašen zaštitnikom brijačâ.

Najpoznatiji dominikanski svetac jest Toma Akvinski, koji još i danas zadivljuje svijet širinom i dubinom svoje nauke.

Među ženskom granom dominikanskog Reda posebno se ističe sv. Katarina Sijenska, koja je zbog svojih djela proglašena zaštitnicom Italije, a zbog svoje nauke zaslužila je naslov »naučiteljica Crkve«.

U svakom stoljeću Red je, radi očuvanja crkvene nauke, prinosio također krv svojih mučenikâ. Najpoznatiji je takav mučenik sv. Petar iz Verone, koji je umirući napisao svojom krvlju CREDO (Vjerujem).

Red ima također velike zasluge na polju kulture, znanosti i umjetnosti. Najpoznatiji umjetnik slikar jest brat Ivan iz Fiesola, prozvan »Blaženi Angelico«.

DOMINIKANCI U SVIJETU

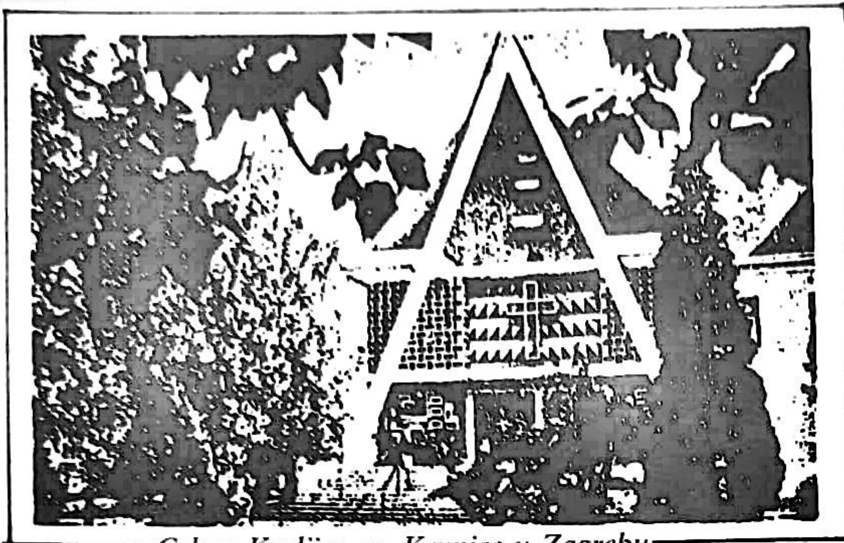
Dominikanci su danas nazočni u 82 države. Vode 7 sveučilišta, 15 fakulteta, 40 zavoda za mladež, 490 župa, 203 misijske postaje, 9 apostolskih škola, 16 domova za duhovne vježbe, 27 kulturnih središta, 20 kruničarskih središta, 15 radio-stanica, 68 časopisa za širi krug čitatelja i 33 specijalizirana časopisa.

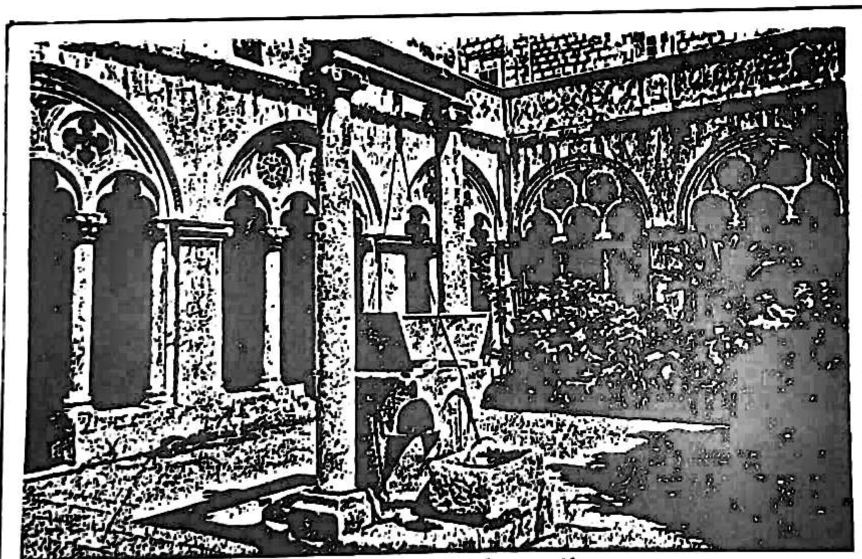
Sinovska odanost Petrovim nasljednicima te apostolsko djelovanje u potpunom skladu s crkvenim naučiteljstvom, to je bila temeljna zamisao sv. Dominika prigodom osnivanja novoga Reda propovjednika. Vrhovni učitelj, o. Damjan Byrne, to osobno potvrđuje i jamči papi Ivanu Pavlu II.

Crkva Kraljice sv. Krunice u Zagrebu

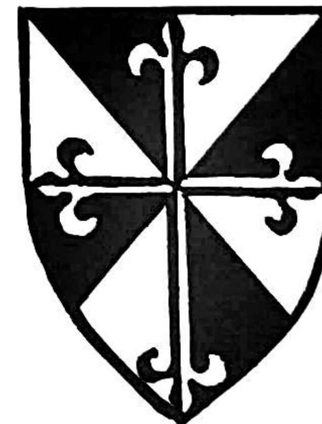
Dominikanci su vrlo rano došli u hrvatske krajeve (1225.). Nisu samo učvršćivali narod u vjeri, nego i vodili borbu s bogumilima i protestantizmom. U tom su apostolski redovnici dali i svjedočanstvo krvi. Danas se bave mnogim znanstvenim radovima na katoličkim učilištima, održavaju misije, duhovne vježbe, pišu knjige. Hrvatska dominikanska provincija ima danas svoje sjedište u Zagrebu, Kontakova 1, a glavnina je samostanâ uz obalni pojas.

Klaustar u Dubrovniku

Mladići,
ako i vi želite slijediti stope ovog velikog sveca
DOMINIKA,
dođite; i dijelite s braćom
radost
DOMINIKANSKOG ZAJEDNIŠTVA!

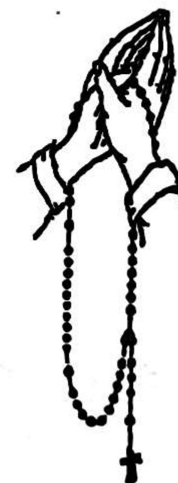
Dominikansku obitelj sačinjava također 5.000 klauzurnih redovnicâ, te oko 50.000 sestara koje izravno sudjeluju u apostolatu. I jedne i druge, izravno ili neizravno, pomažu braći da bi njihovo propovijedanje bilo što uspješnije.

Svjesno, slobodno i neopozivo odlučile su sestre prihvatiti dominikanski način života. Zato hrabro i ponosno stupaju iza križa ulazeći u crkvu, gdje će tu svoju odluku javno izraziti zavjetima.

Poput svoje velike susestre sv. Katarine Sijenske, dominikanke njeguju osobitu vjernost i privrženost prema »slatkom Kristu na zemlji – papi«.

Misao vodilja sv. Dominika bila je: govoriti s Bogom, za Boga i o Bogu. I sestra dominikanka to nastoji primjenjivati u svakoj prilici u kojoj se nalazi.

Dominikanke u našim krajevima vode također skrb za bolesne, nemoćne, napuštene i starije osobe.

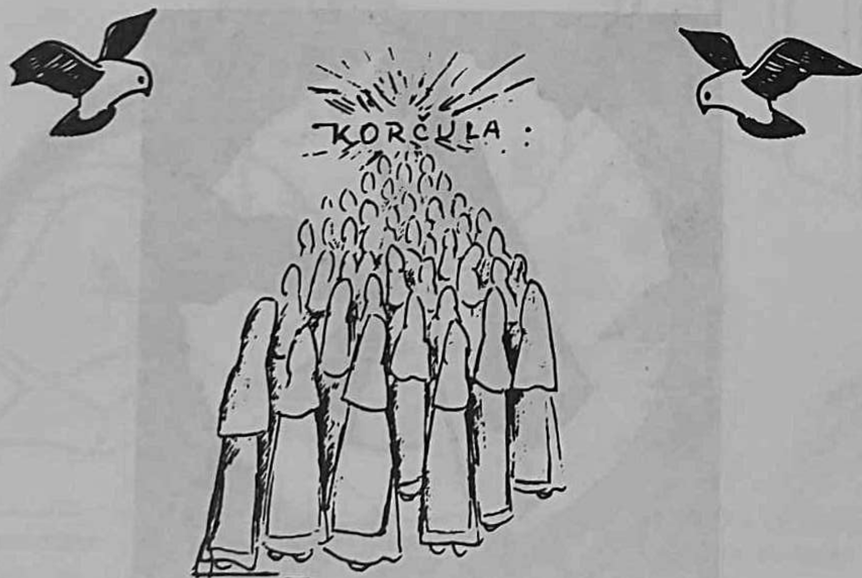

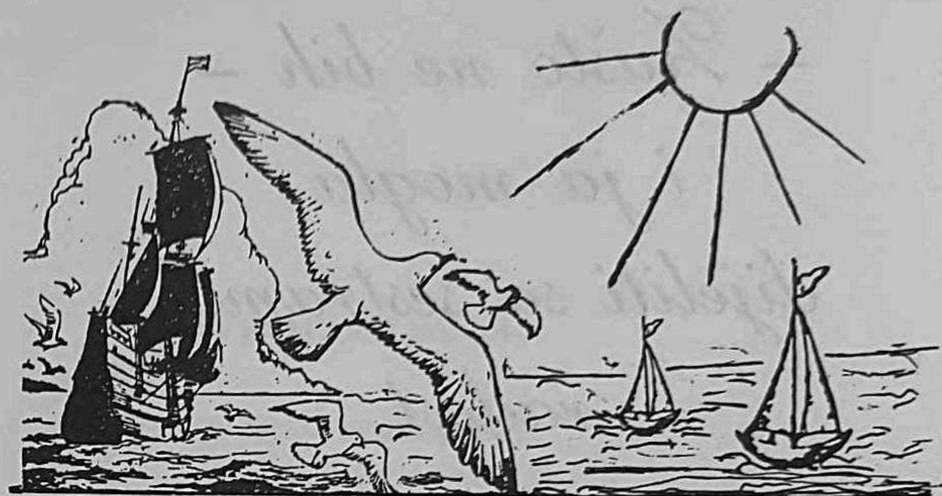
DOBRI OČE DOMINIČE, DAJ POMOZI TI NAS
DA BI OD NAS SVAKO BIĆE MOGLO ČUT O BOGU GLAS.
DOMINIČE, DOMINIČE, TI SI POŠO SAM U SVIJET
KO PJEVAČ SIROTAN,
I NA DUGOM PUTU TOM PJEVO TEK O BOGU SVOM,
SLAVEĆ NJEGA NOĆ I DAN.

O. ANĐEO MARIJA MIŠKOV – dominikanac, ujedinio je 1902. sestre dominikanke u našoj domovini u jednu kongregaciju – »svetih Anđela čuvara«, za koju je već 1905. postigao odobrenje od Sv. Stolice. Kuća matica nalazi se u gradu Korčuli.

Matična kuća sestara dominikanki u Korčuli

SAMOSTAN SV. ANĐELA ČUVARA
50 260 KORČULA

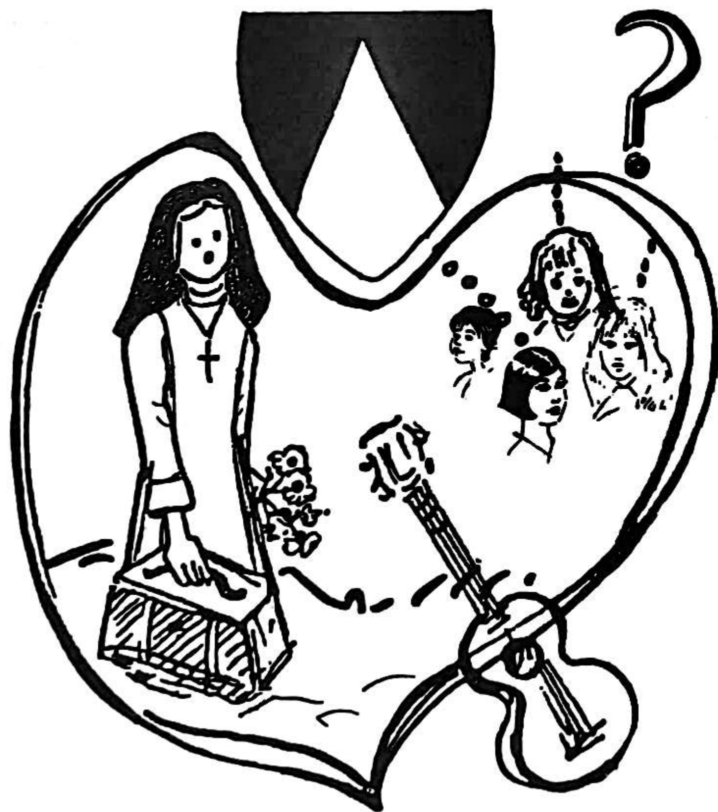
– Zašto ne bih –

i ja mogla

dijeliti sa sestrama

radost

DOMINIKANSKOG ZAJEDNIŠTVA

TI

I JA KREĆEMO DANAS...

O, BOŽE...

TVOJE USNE MOJE REKOŠE IME,

SVOJU LAĐU SADA OSTAVLJAM ŽALU,

ODSAD IDEM

KAMO ŠALJEŠ ME TI!

Izdaju: Sestre dominikanke, Zavod sv. Anđelâ čuvarâ, 50260 Korčula
Odgovara: S. Imelda Cindrić, vrhovna glavarica,
50260 Korčula
Tisak: RO »Informator« OOUR Tiskara »Zagreb«, Zagreb, Preradovićeva 21–23